

דמבנו Dębno

ראשוני היהודים ישבו בדמבנו (בגרמנית: Neudamm) וודאי כבר במאה ה-18. כפי שהיה גם בערים אחרות של איזור הנוימרקט, גם כאן הם התיישבו הודות לצווי הגנה מיוחדים. ב-1801 חיו בדמבנו 5 משפחות יהודיות. חצי מאה מאוחר יותר הצבור היהודי מנה 54 נפשות, שהיוו 0,6 מכלל התושבים. קהילת דמבנו נותרה קטנה. שיאה היה 71 איש ב-1871. בשנים הבאות מספרם של היהודים רק הלך וירד.

אין בידינו מידע מתי הקהילה בדמבנו הקימה בית עלמין משלה. הדבר היה לבטח במאה ה-19. בית העלמין הוקם בחלקה הדרום-מערבי של העיירה, בעלייה קלה. מיקומו מצויין במפות ארכיון גרמניות מ-1891 ומ-1934. כרגע הוא מצוי ליד דרך עפר, 300 מטר מערבית להצטלבות הרחובות קוסטשינסקה ודארגומיסקה.

בעת "ליל הבדולח", בלילה שבין ה-9 ל-10 בנובמבר 1938, נחרב בית העלמין היהודי בדמבנו. בתום מלחמת העולם השנייה הריסתו נמשכה, צמחה בו צמחיית פרא והמצבות נשדדו. בשנת 1995 תושבי דמבנו יצאו ביוזמה לסידור בית העלמין, יוזמה שנתמכה בידי שלטונות העיר.

נשתמרו שאריות החומה בצורת עמודי לבנים, אולם הסעד הגדול ביותר מגיע מעצי השיטה הגבוהים הצומחים מסביב לשטח בית העלמין. גם שלט המוצב בשולי הדרך מיידע בדבר קיומו של בית העלמין. בשטחו נשצמרו שתי מצבות שלמות, שלושה קטעי מצבות ושלושה לוחות קבר. גם מחוץ לתחומי בית העלמין ניתן למצוא קטעי אבן של מצבות, שוודאי הועברו ממקומן. החל מ-2009 בית העלמין נמצא בבעלותה של הקרן לשימור המורשת היהודית.